

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai licenciátus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Az újkor egyháztörténelme						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Marton József						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Marton József						
2.4 Tanulmányi év	2018/19	2.5 Félév	első	2.6. Értékelés módja	szóbeli vizsga	2.7 Tantárgy típusa	alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					10
Más tevékenységek: szemináriumi dolgozatok, és egyéb dolgozatok megírásában konzultálás					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	69				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none">Nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none">Nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">tábla, térkép, vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">tábla, térkép, vetítő

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az Egyház életét a keresztény újkorban • A reformáció és a katolikus megújulás egyháztörténelmét 1517-től 1648-ig, a harmincéves háborút lezáró westfáliai békéig. A trienti zsinat és annak végrehajtását. Az egyház helyzetét a fejedelmi abszolutizmus és a felvilágosodás korában. Az államegyházi törekvéseket (gallikanizmus, episcopaliszmus, josefinizmus). • Az Egyház missziós tevékenységét az Újkorban.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • világtörténelmi ismeretek • egyháztani ismeretek

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyetemes egyház belső életének és a társadalomban betöltött szerepének megismerése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyház történelmének megismerése a jelzett korszakban, valamint az egyház iránti elkötelezettség kialakítása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A hitújítás korának jellemvonása. A hitújítás okai	előadás, magyarázat	helytelen eszmék korrigálása
A lutheri hitújítás.- Luther Márton személye - a reformáció kibontakozásának folyamata	előadás, magyarázat	ökumenikus szemlélet alakítása
A svájci hitújítás: - a zürichi hitújítás, - a genfi hitújítás	előadás, magyarázat	ökumenikus szemlélet alakítása
Hitújítás Angliában: - VIII. Henrik és a szkizma, - az anglikanizmus I. Erzsébet idején, - az egyház helyzete a Stuartok idején	előadás, magyarázat	a házasság szentségének értékelése
A hitújítás Magyarországon: - az egyház helyzete Mohács előtt, - az egyház helyzete Mohács után, - a lutheránus és a kálvinista tanok térnyerése	előadás, magyarázat	a vallási eszmék terjedésének módja
A trienti zsinat: - a zsinat előtti helyzet, - a zsinat első szakasza, - a zsinat második és harmadik szakasza	előadás, magyarázat	az egyházi hivatal megnyilatkozása
Reformpápák, főpapság Trient után: - az egyház helyzete a reformpápák idején, - Borromeo Szent Károly és társai	előadás, magyarázat	elfogulatlan elkötelezettség az egyházban
A katolikus megújulás Magyarországon:	előadás, magyarázat	kulturális értékelése
Missziók az újkorban: - Közép- és Észak-Amerikai missziók, - Dél-Amerikai missziók, - Ázsiai missziók	előadás, magyarázat	Egyház pozitív szerepe a gyarmatosításkor
A harmincéves háború és az egyház:- Egyház helyzete Európában 1618 előtt, - a harmincéves háború, - a westfáliai béke és következményei	előadás, magyarázat	különböztetés a vallásháború és a politikai háború között
Az abszolutizmus és az egyház: - az abszolutizmus jellegzetességei, - pápák az abszolutizmus korában, -	előadás, magyarázat	A Szentszék iránti előítéletek konkretizálása

Gallikanizmus és janzenizmus		
Egyház a felvilágosodás korában: - pápaság a felvilágosodás korában, - Jezsuita kérdés	előadás, magyarázat	a ráció és a hit viszonya
Epizkopalizmus: - az egyház helyzete Németországban német epizkopalizmus. Egyházi tudományok a felvilágosodás korában	előadás, magyarázat	A pápa és a püspökök viszonya
Jozefinizmus: - az egyház helyzete a Habsburg Birodalomban, - Mária Terézia és az egyház,- II. József és az egyház	előadás, magyarázat	Az egyház veszélyeztettsége az állami kötelek között

Könyvészet

ADRIÁNYI G.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Budapest 2001.
 BANGA, B.-IJJAS J.: *A keresztény egyház története V-VI*. Budapest 1940.
 FRANZEN, A.: *Kis egyháztörténet*, Szeged 1998.
 GÁRDONYI M.: *Egyháztörténet II.*, Veszprém 2004.
 HERMANN E.: *A katolikus egyház története Magyarországon 1914-ig*, München 1973.
 JEDIN, H.: *A zsinatok története* (ford. Víz László), Budapest 1998.
 JEDIN H.: *Hanbuch der Kirchengeschichte*, IV-V. Freiburg, 1967-1985.
 MARTON J.: *A keresztény újkor*. Marosvásárhely 2006.
 MONDIN, B.: *Pápák enciklopédiája*, Budapest 2001.
 SZÁNTÓ K.: *A Katolikus Egyház Története II*. Ecclesia. Budapest 1986.
 TÖRÖK J.: *A Katolikus Egyház Története II*. SzIT. Budapest 1999.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A lutheri hitújítás. A lutheranizmus elterjedése	előadás, beszélgetés	a reformáció értékelése
A svájci hitújítás. A hugenotta háborúk.	előadás, beszélgetés	gyűlölet feloldása
Hitújítás Angliában. Morus Tamás és Stuart Erzsébet	előadás, beszélgetés	hithűség megnyilvánulása
Magyarországi és erdélyi hitújítás közös pontjai	előadás, beszélgetés	vallás és állam közös érdeke
Reformpápák. Római inkvizíció, boszorkányüldözés	előadás, beszélgetés	téves nézetek korrigálása
A katolikus megújulás Európában. Galileo Galilei és Giordano Bruno esete	előadás, beszélgetés	a tévedések gyökere
Felvilágosodás és az egyház	előadás, beszélgetés	a hit és ész viszonya
Államegyházi törekvések	előadás, beszélgetés	államérdek és hit

Könyvészet

BENKŐ József: *Transilvania Specialis I-II.* (ford. Szabó Gy.), Bukarest-Kolozsvár, 1999.
 BUCSAY Mihály, *A protestantizmus története Magyarországon*, Bp, 1985.
 BANGERT, V.: *A jezsuiták története*, Osiris, Budapest 2002.
 CHADWICK, O.: *A reformáció*, Osiris, Budapest 1998.
 CHAUNU, P.: *Felvilágosodás*, Osiris k., Budapest 1998
 DIÓS I. (szerk.), *Szentek története*, I-II. kt. Budapest 2001.
 GYÁRFÁS, E. (szerk.): *Az erdélyi katolicizmus múltja és jelene*, Dicsőszentmárton, 1925.
 JEDIN, H., *A zsinatok története*, Budapest 1998.
 HESEMANN, Michael: *Sötét alakok. Mítoszok, legendák és hazugságok a Katolikus Egyház történetéből*. Bp. 2009.
 KARÁCSONYI J.: *Magyarország története főbb vonásokban*, Nagy-árad 1906
 KOSÁRY D.: *Művelődés a XVIII. Századi Magyarországon*, Budapest 1996
 KOHN, S.,: *Erdélyi szombatosok*, Budapest 1989.
 LÁSZLÓ, D.: *Az erdélyi református egyház története*, Kolozsvár, 1929.
 LUPÁS J.: *Erdélyi görög keleti Egyház és a vallásunió a 18. században*, Budapest 1904.
 MESZLÉNYI, A.: *A jozefinizmus kora Magyarországon*, Budapest 1935
 NOVELLE, M.: *Omul luminilor*, Ed. Plirom Iasi 2000
 PÁSZTORI L.: *A bécsi pápai követtség levéltárának iratai Magyarországról 1611–1786*, Budapest 1986
 PÉTER K.: *Papok és nemesek*. Budapest. 1995.
 PUSKELY M.: *Keresztény szerzetesség I-II*. Budapest. 1996.
 PUSKELY M.: *A keresztény Európa szellemi gyökerei*, Budapest. é. n.
 RANKE, L., *A pápák története*, Budapest é. n.
 TUSOR, P.: *A barokk pápaság*, Gondolat, Budapest 2004.
 VESZELY, K.: *Erdélyi egyháztörténeti adatok*, Kolozsvár, 1860.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- egyéb teológiai tantárgyak tanításához az ismeretek megalapozása
- a helyes egyháztörténelmi szemlélet formálása

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Első vizsgaidőpontban	záróvizsga	2/4
10.5 Szeminárium	szemeszter idején	parciális vizsga	1/4
	szemináriumi munka		1/4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei:			
<ul style="list-style-type: none">• Az előadott kurzus és szeminárium keretén belül feldolgozott anyag általános ismerete, esetlegesen a tanár rávezetésével			

Kitöltés dátuma

2018.április 12.

Előadás felelőse

Dr. Marton József

Szeminárium felelőse

Dr. Marton József

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. április 12.

Intézetigazgató

Dr. Oláh Zoltán